

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2020/21**

**Etap rejonowy
27 stycznia 2021 r.**

Temat: „Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi w swej godności i w swych prawach”

1. Zadania oceniamy zgodnie ze schematem punktowania. Przy każdym wpisujemy czerwonym długopisem przyznaną liczbę punktów. Potem punkty nanosimy na drugą stronę testu (liczba punktów uzyskanych). Jeśli w schemacie punktowania wskazano kryteria, pod zadaniem wpisujemy przyznane punkty częściowe (np. 1, 1, 1, 0).

2. Uwaga! Przy ocenie krótszych i dłuższych wypowiedzi stosowane są następujące kryteria poprawności stylistycznej i językowej: stylistyczna, frazeologiczna, leksykalna, gramatyczna (fleksyjna i słowotwórcza), składniowa, interpunkcyjna, ortograficzna (zob. *Encyklopedia języka polskiego* pod redakcją Stanisława Urbańczyka i Mariana Kucały, wydanie trzecie poprawione i uzupełnione, Wrocław-Warszawa-Kraków, Ossolineum, 1999, s. 36-38 i 381-382).

3. Punkty przyznajemy za odpowiedź poprawną, wynikającą z lektury oraz z obserwacji świata. **Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.**

4. Jeśli w zadaniu 11. odpowiedź będzie krótsza niż wymagana liczba słów, punkty przyznajemy tylko za realizację tematu.

5. Przed rozpoczęciem sprawdzania nauczyciele zakreślają na zielono wszystkie uczniowskie skreślenia oraz nadpisanie i zapisują na dole strony liczbę skreśleń.

6. Przy ocenie prac nie uwzględnia się zaświadczeń o dysleksji, dysgrafii, dysortografii.

Schemat punktowania			
zadanie	przykładowa odpowiedź	punkta- cja	zasady przydzielania punktów
1.	a)	0-5	5 pkt. przyznaje się za podanie 7-10 poprawnych haseł. 4 pkt. przyznaje się za podanie 6 poprawnych haseł. 3 pkt. przyznaje się za podanie 5 poprawnych haseł. 2 pkt. przyznaje się za podanie 4 poprawnych haseł. 1 pkt. przyznaje się za podanie 3 poprawnych haseł. Punktację zmieniono ze względu na jakość wydruku krzyżówki w niektórych szkołach.
	b)	0-1	1 pkt. przyznaje się za objaśnienie pojęcia.

	c)	Np. Anna – pomaga Ewie zaakceptować niepełnosprawność jej córki, rozmawia z nią w szpitalu, przychodzi do domu, pokazuje zdjęcie swojej córki Elżbietki... Atticus Finch podejmuje się obrony Toma Robinsona (czarnoskóry), swoje dzieci Jema i Smyk wychowuje w duchu poszanowania innych ludzi, uczy szacunku dla Calpurnii, zakazuje im „niezdrowego zainteresowania” posesją „Dzikiego” Radley’a,...	0-2	2 pkt. przyznaje się za podanie imienia i nazwiska bohatera (lub samego imienia, jeśli nie ma go w tekście) oraz przedstawienie konkretnej sytuacji, w której ujawnia się postawa tolerancji. 1 pkt przyznaje się za podanie imienia i nazwiska bohatera (lub samego imienia, jeśli nie ma go w tekście) oraz ogólnikowe przywołanie sytuacji, w której ujawnia się postawa tolerancji.
2.		Amerykanin; żył w XIX w.; działał na rzecz wyzwolenia niewolników; przeprowadzał niewolników do Kanady; działał pokojowo; oskarżony o morderstwa, zdradę i podżeganie do buntu...	0-1	1 pkt przyznaje się za podanie <u>trzech</u> informacji.
3.		Problem niewolnictwa; Problem nierówności wobec prawa; Rasizm; Nietolerancja ze względu na kolor skóry; Akceptacja niewolnictwa przy równoczesnym powoływaniu się na prawo Boże...	0-1	1 pkt przyznaje się za nazwanie <u>dwóch</u> różnych problemów (forma dowolna).
4.	a)	Np. apostrofa : „Za pozwoleniem Wysokiego Sądu” funkcja : podkreślenie szacunku / formuła grzecznościowa wymagana w sądzie / wskazanie adresata... powtórzenie : „nie zamierzałem popełnić morderstwa ani zdrady, ani zniszczyć czyjeś własności, ani namawiać czy podburzać niewolników” funkcja : zaprzeczenie postawionym zarzutom / podkreślenie wagi zarzutów / podkreślenie niesprawiedliwości oskarżenia... przeciwstawienie : „nie było złe, lecz słuszne” funkcja : podkreślenie przekonania o słuszności wyborów i podjętych działań...	0-6	1 pkt przyznaje się za podanie odpowiedniego cytatu. 1 pkt przyznaje się za prawidłowe wyjaśnienie funkcji środka retorycznego w tekście.
	b)	spójnik; jest zastosowany celowo na początku zdania, aby podkreślić jego związek z poprzednim wypowiedzeniem, służy spójności tekstu, podkreśla wagę informacji, wzmacnia zaprzeczenie...	0-2	1 pkt przyznaje się za nazwanie części mowy. 1 pkt przyznaje się za poprawne wyjaśnienie.
5.		Np. Postawa Johna Browna jest heroiczna. John przyznaje się do winy, nie ucieka przed konsekwencjami, nie oskarża innych, przyjmuje karę, nie uchylając się od	0-3	1 pkt przyznaje się za sformułowanie opinii zgodnej z wymową tekstu. 1 pkt przyznaje się za uzasad-

	<p>odpowiedzialności...</p> <p>John Brown przedstawia argumenty na swoją obronę, nikogo nie pogrążając. Stara się być lojalny nawet wobec tych, którzy go oskarżyli...</p>		<p>nienie opinii i odwołanie się do wskazanego akapitu tekstu.</p> <p>1 pkt przyznaje się za poprawność językową (tekst bezbłędny pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym).</p>
6.	<p>Np.</p> <p>„Zabić drozda” – Atticus Finch – podejmuje się obrony Johna Robinsona wbrew całemu środowisku, naraża się na ostracyzm...; np. proces sądowy, scena z Cunninghamami przed więzieniem...</p> <p>„Władca much” – Ralf – konsekwentnie trwa przy Prosiaczku, nie daje się zastraszyć, trwa przy swoim zdaniu; np. sytuacja, gdy Prosiaczek zostaje zamordowany...</p> <p>„Władca much” – Prosiaczek – konsekwentnie powołuje się na ustalone zasady związane z konchą, dba, by inni nie przerywali, gdy mówi ten, kto trzyma konchę, namawia Ralfa, by poszedł z nim do Skalnego Zamku odzyskać okulary, chce, by inni trzymali się zasad...</p> <p>„Poczwarka” – Ewa – trwa cały czas przy swoim dziecku, Myszcze, nie godzi się na oddanie jej do szkoły specjalnej; chce chronić za wszelką cenę swoje dziecko, np. rozmowa z przedstawicielkami władz oświatowych, robienie zakupów w supermarkecie...</p> <p>„Folwark zwierzęcy” – Bokser – konsekwentny do końca, pracuje więcej niż inni; np. heroicznie walczy w bitwie pod Oborą, sam łupie kamienie na budowę wiatraka i przywozi je wczesnym rankiem...</p>	0-3	<p>1 pkt przyznaje się za poprawne przywołanie tytułu, autora i sytuacji.</p>
7.	<p>a) Dorota Terakowska, <i>Poczwarka</i></p> <p>nazwa emocji i opis konsekwencji dla bohaterów: wstyd przed innością / strach / pragnienie bycia idealnym / strach przed współczuciem..., np. Adam przenosi się do swojego gabinetu, unika spotkań z córką oraz żoną, doprowadza do oddalania się małżonków od siebie, myśli o rozwodzie, zostawia pieniądze na stole, nie chwali się swoim dzieckiem w firmie, szybko przeprowadza swoich gości do gabinetu, by nie zobaczyli Myszek, chce oddać Myszkę do domu opieki i zacząć życie na nowo...</p>	0-9	<p>1 pkt przyznaje się za podanie tytułu lektury oraz <u>imienia i nazwiska</u> autora.</p> <p>1 pkt przyznaje się za nazwanie emocji / postawy / metody działania i opis ich konsekwencji w życiu powieściowych bohaterów.</p> <p>1 pkt przyznaje się za opis możliwych sposobów przeciwdziałania w świecie realnym.</p>

	<p>możliwe sposoby przeciwdziałania w świecie realnym: np. Anna Dymna ze swoją fundacją „Mimo Wszystko” organizuje warsztaty terapii zajęciowej dla osób upośledzonych, konkursy poetyckie, festiwale piosenki; dzieci z Zespołem Downa mogą uczęszczać do szkół integracyjnych, osoby niepełnosprawne mogą brać udział w paraolimpiadach oraz w olimpiadach; umiejętność przyznania, że nie jest się doskonałym; działanie pod wpływem własnych decyzji a nie opinii otoczenia; odwaga w walce z problemami a nie ucieczka od nich...</p>		
b)	<p>Harper Lee, <i>Zabić drozda</i> nazwa postawy i jej konsekwencje dla bohaterów: rasizm, dyskryminacja, kierowanie się stereotypami... , np. prześladowanie, odrzucenie całej społeczności czarnoskórych w Maycomb, śmierć Toma Robinsona, rzucanie oskarżeń bez dowodów... możliwe sposoby przeciwdziałania w świecie realnym: szerzenie tolerancji, organizowanie marszów, wieców poparcia, zatrudnianie w firmach osób z różnych kultur, religii, unikanie stosowania nadmiernych uogólnień, nieposługiwanie się stereotypami rasowymi, zabieranie głosu, gdy inni są poniżani...</p>		
c)	<p>George Orwell, <i>Folwark zwierzęcy</i> metoda działania i jej konsekwencje dla bohaterów: manipulacja, kłamstwo, demagogia, emocjonalny szantaż..., np. uśpienie czujności zwierząt, wykorzystywanie ich przy najcięższych pracach, wykorzystywanie ich niewiedzy, nieumiejętności pisania i czytania, zabieranie kurom jaj, psom szczeniąt, uczynienie ze zwierząt niewolników, ustanowienie grupy pracujących intelektualnie (posiadaczy) i grupy pracujących fizycznie, wygnanie z folwarku Snowballa, zmuszenie zwierząt do złożenia samokrytyki i publiczna egzekucja zwierząt, zmiana nazwy Folwarku Zwierzęcego na Folwark Dworski... możliwe sposoby przeciwdziałania w świecie realnym: kierowanie się wiedzą naukową i faktami, weryfikowanie źródeł informacji, samodzielność myślenia – kry-</p>		

	tyczna ocena rzeczywistości, niepoddawanie się demagogom, różnym religijnym guru, używanie w dyskusji rzeczowych argumentów, świadomy udział w życiu politycznym i społecznym państwa: wybory, referendum, demonstracje, strajki; interesowanie się procesem tworzenia prawa, ustaw; umiejętność odczytywania fake newsów...		
8.	Np. Otwarcie na Innego. Poznanie jego tożsamości (skąd jest, kim jest). Uważne słuchanie. Gotowość przyjęcia punktu widzenia. Odwaga mówienia o sobie, prezentowania swojego świata. Uznanie równości obydwu uczestników spotkania.	0-3	2 pkt. przyznaje się za sformułowanie 5 warunków udanego spotkania. 1 pkt przyznaje się za sformułowanie 3-4 warunków udanego spotkania. 1 pkt przyznaje się za zbudowanie wypowiedzi w jednorodnej formie składniowej.
9.	Np. ... przedstawia skutki działań człowieka dla świata przyrody i działania podejmowane w celu zmiany rzeczywistości... ... opisu życia i zwyczajów szympanсів, aby wykazać ich podobieństwo do ludzi... ... skutki działań człowieka... ... projektach realizowanych w celu poprawy sytuacji i świadomości... ... młodych ludzi...	0-3	3 pkt. przyznaje się za zgodne z materiałem źródłowym uzupełnienie 4-5 informacji. 2 pkt. przyznaje się za zgodne z materiałem źródłowym uzupełnienie 3 informacji. 1 pkt – za zgodne z materiałem źródłowym uzupełnienie 2 informacji. Uznaje się wszystkie odpowiedzi (nawet ogólne), które są zgodne z ideą wykładu.
10.	Np. a) bieda zmusza ludzi do zajmowania terenów dzikich zwierząt, to prowadzi do zmniejszania ich populacji... b) bez dzikiej przyrody świat nie będzie mógł istnieć; młodzi ludzie tracą nadzieję na dobrą przyszłość... c) zmiany klimatyczne będą wpływały na warunki życia ludzi na całym świecie... d) projekt <i>Korzenie i Pędy</i> uczy życia w zgodzie z przyrodą, tradycją i społecznością lokalną...	0-4	1 pkt przyznaje się za podanie zgodnej z wystąpieniem jednej zależności.
11.	artykuł	0-17	
11.1	realizacja tematu	0-7	3 pkt. przyznaje się za postawienie i opisanie problemu: (1) zdefiniowanie, kim jest Inny, (2) opisanie szans i zagrożeń zwią-

			<p>zanych ze spotkaniem (3) określenie warunków spotkania; po 1 pkt. (nie wystarczy samo nazwanie).</p> <p>Po 1 pkt. przyznaje się za celowe, świadome przywołanie lektur z II etapu w funkcji argumentacyjnej (max 3 pkt.); wymagana jest informacja pozwalająca zidentyfikować tekst (np. autor, tytuł, bohater, cytat, motyw...).</p> <p><i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i></p> <p>1 pkt przyznaje się za celowe, świadome przywołanie własnego doświadczenia.</p> <p><i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i></p>
Punkty za pozostałe kryteria są przyznawane pod warunkiem, że tekst liczy co najmniej 200 słów.			
11.2	kompozycja	0-3	<p>1 pkt przyznaje się za trójdzielną budowę.</p> <p>1 pkt przyznaje się za wprowadzenie tytułu, leadu i co najmniej jednego śródtytułu.</p> <p>1 pkt przyznaje się za graficzne wydzielenie akapitów, części artykułu.</p>
11.3	język i styl	0-4	<p>a) sprawność stylistyczna, bogactwo słownictwa, frazeologia: 1 pkt przyznaje się za bogate słownictwo związane z tematyką konkursu; w pracy pojawiają się słowa: równość, tolerancja, akceptacja, rasizm, dyskryminacja, manipulacja, perswazja, Inny, Inność...</p> <p>b) poprawność językowa (gramatyczna, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, składniowa)</p> <p>0-2 bł. – 3 pkt. 3-4 bł. – 2 pkt. 5 bł. – 1 pkt 6 bł. i więcej – 0 pkt.</p>
11.4	poprawność ortograficzna	0-2	<p>0-1 bł. – 2 pkt. 2-3 bł. – 1 pkt. 4 bł. i więcej – 0 pkt.</p>
11.5	poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszcza się 5 błędów.
Łącznie:		0-60	

